

Remiss av promemorian Sekretess vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elkunder (I2022/02218)

Journalistförbundet har tagit del av förslagen i promemorian "Sekretess vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elkunder".

Journalistförbundet noterar inledningsvis att remisstiden är ovanligt kort, bara en vecka. Normalt är remisstiden tre månader. Det kan finnas anledning att korta remisstiden om ett lagstiftningsärende, som i detta fall, är brådskande. Det kan dock, enligt Journalistförbundet, ifrågasättas om remisstiden i det här fallet är tillräckligt lång för att leva upp till beredningskravet enligt 7 kapitlet, 2 §, regeringsformen. Lagrådet har tidigare kritiserat denna typ av ovanligt korta remisstider.¹ Frågan i den nu aktuella remissen kan tyckas förhållandevis okomplicerad. Sekretessfrågor kräver dock noggrant övervägande och hänsyn måste tas till de faktiska konsekvenserna av att sekretessbelägga vissa uppgifter. Det framgår också av promemorian att tidsaspekten har gjort att det

¹ Se Lagrådets yttrande över "Regeringsprövning av kalkstenstäcker i undantagsfall", daterat 16 september 2021.

inte gått "att fullt ut analysera konsekvenserna och få en överblick över hur uppgifterna skulle kunna användas".² Mot den bakgrunden får remisstiden, enligt Journalistförbundet, anses för kort i detta fall.

I promemorian föreslås att en ny sekretessbestämmelse införs i offentlighets- och sekretesslagen till skydd för enskilds personliga förhållanden vid Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elanvändare. För uppgifter om enskildas personliga förhållanden i sådana ärenden föreslås att sekretess ska gälla om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men.

Journalistförbundet noterar att sekretessbestämmelsen har ett omvänt skaderekvisit, vilket innebär att sekretess är huvudregel. Det innebär i praktiken att det inte kommer att gå att få ut uppgifter om elförbrukning och utbetalt belopp till enskilda. Detta är enligt Journalistförbundet problematiskt eftersom det kommer att försvåra för den som vill få insyn i hur det nya stödet används. Det blir till exempel svårt att granska vilka effekter stödet får när det gäller hushållens elförbrukning över tid. Detta är uppgifter som är av stort allmänintresse, vilket enligt Journalistförbundet motiverar insyn.

Mot den bakgrunden avstyrker Journalistförbundet förslaget.

Om lagstiftaren trots allt väljer att gå vidare med förslaget anser Journalistförbundet att bestämmelsen i stället bör ha ett rakt skaderekvisit, det vill säga att huvudregeln är offentlighet.

I promemorian föreslås vidare att beslut om stöd till företag inte ska omfattas av sekretess. Mot bakgrund av vad som anförs ovan, avseende det stora insynsintresset, tillstyrker Journalistförbundet förslaget i den delen.

I promemorian föreslås också den tystnadsplikt som följer av den nya sekretessbestämmelsen avseende uppgifter om enskilda inte ska ha företräde framför rätten att meddela och offentliggöra uppgifter. Det innebär att det inte föreslås någon inskränkning i meddelarfriheten. Journalistförbundet tillstyrker förslaget i den delen.

Ulrika Hyllert
Förbundsordförande
Journalistförbundet

² Se promemorian Sekretess vid "Försäkringskassans handläggning av ärenden om högkostnadsskydd för elkunder", sid 11.